

Tornai József

Itt szült anyám

*Erdők, mocsarak helyett
ipartelepek karolják át
az én szülőfalumat, a már várost,
hol több az autó, mint a
kecske, a kerekés kút; televízió,
mint a természetén ámuló ember.
Dunai csónakázás helyett acélpályák
vezetékein siklatott kishajók
cápai a kiépített strandokon.
Bevásárlóközpontok az apró boltok,
sarki mészárszékek helyén. Elveszettnek
hitt elektromos paradicsomába tér
vissza Ádám és Éva. Szaporodnak a
telefonos, számítógépes házak az
aszfaltozott utcán. Csoda: sok a gyerek.
Irodalmi estjeimre csak néhány
öreg, régi ismerős látogat el. A buli
az a bűvös lánc, hova a fiatalok
begyülekszenek a szaxofonok, dobok
hangjára. A műkrisztus csak nézi
fáradt lépteimet. Itt szült anyám?
Melyik századdal ezelőtt történt, hogy
piros szegfűcsokrot tett az istenlábakhoz
hosszú-hosszú, forró imaként a kezem?*

Minden teremtmény

*Jó-e, rossz-e, hogy gyerek-barátaim
közül csak magam vagyok itt élve, és
verssel etet-itat a Titok,
kit Ady Istenének szólított?*

*Nincs válaszom. A szavak, miket
a Homály szája mond velem,
vak feketeségből döbbenek föl*

*hirtelen vagy „lassan kíméletesen”,
hogy elhordjam terheiket,
megvilágosodva egy-egy áruló jeltől.*

*Függőlegesen egy villám furkósa
csap le mellettem. Vers-zokogása
tör ki: jöjj, szent lélek-metafora,
protonok pattannak a körben úszó képen.
Levegő után kapkodva, nem hiába
rejtőzködöm el minden teremtményben.*

Lelkierő

*Ady Endre, én nem tudtam, mi a lelkierő,
míg beteg nem lettem: napról
napra más fájdalomtól szenvedő.*

*Te Isten szörnyetege, míg
gyáva voltam, nem mertem arra
gondolni, mi les rám, mi keserít,*

*pedig lelkierőm csatázik reménytelenségemmel
és tart egyenesen éjjel-nappal,
kétségbeesésem mérges magokat hint el.*

*Lelkierőd a példám, Ady, másom nem is maradt,
mint fej-főlemelő dühöm megadás helyett
és valami hol köznapi, hol ünnepi dac,*

*hogy kibírom, amire holnapom szán,
hiszen te még „a halottak élén” is
büszke voltál fejedelmi életed fogytán.*

*Én is lehetek a magam ura, míg ágyba
nem roskadok, szerethetek, írhatok
a sorsom mályvarózsáira vigyázva.*

A múlt

*A múlt nem idő, hanem személy,
nem emlékezet, de szenvedély,
egy élő lénynek az árnya,
kék blúza volt, és szoknyája,
számtalanszor és számtalanszor
szájon-csókoltam,
beszédes voltam vele és szótlan,
egész estéket feküdtem vele egy ágyban
az odaadás ellentmondásában,
a mellét figyeltem,
dereka hajlását,
ahogy kihajolt az erkély korlátján át,
együtt úsztunk a Dunában,
bújtunk a nád mögött,
nem tudtuk kimondani, én is próbáltam,
ő is nekikezdett, hogy szóba öntse a gyönyört,
de épp arra nincs szó, ami kivoálthatja
a lélekből, szájból,
dadogásból,
amikor az erdőben, búcsúzásban
majd meghalunk,
és a fájdalom ott szőkéllik a hajában
újra és újra fölfedezett illatában,
mert illat és mosoly múlt,
nem perc és nem nyomorult
lemondás és reménykedés, valahány van
összekulcsolt kezünkbe zártan,
csak egy nő, ki néha kinevet, okos, pillangót játszik,
és elvonszol
az elvágott nyakú némaságig.*

Fátyolos lebegés

*Van másik világ!
Ezer és ezer barátom is átlépte a kapuját,
és szülők-nemzők, testvéreim, szerelmesek, rokonok;
csak a bűnösök nem lehetnek ott boldogok.*

*Ez a föld nem arra való, hogy
virágokból gyűjtsük a mézet, aranyozott szót.
Ott nincs bánat, betegség, csalódás,
de minden havas ragyogás és furcsa láz:
együtt légzés fákkal, állatokkal, égitestekkel.*

*Nem fél a lélek, ha útra kel,
itt hagyja ezt a bajt, háborút, átkot,
amiről Buddhája azt mondja, a születéssel szenvedés vár
rátok.*

*Forduljatok a Hold alatti zűrzavartól el,
ott még talán angyalcsapat is énekel,
és mosolyog a Mindenség Rejtélyese,
kit istennek hív, kit még itt lep az éj sebe.*

*Szabadulás! Ezt érzi, aki már nem csont, puha
hús, agy és hiszékenység, sorscsapás áldozata.
Ez az igazi neve a nem-hitt másik világnak,
de amit lát minden sámáni látnok.*

*Nem tudhatunk róla csak csupa semmiséget,
de ahol feledhetjük az árnyat, ürességet,
ahol már nincs nyomorultság, kór, betegség, halál,
csak fátyolos lebegés a homály ajkainál.*